

*Kuratorium
Oświaty
w Poznaniu*

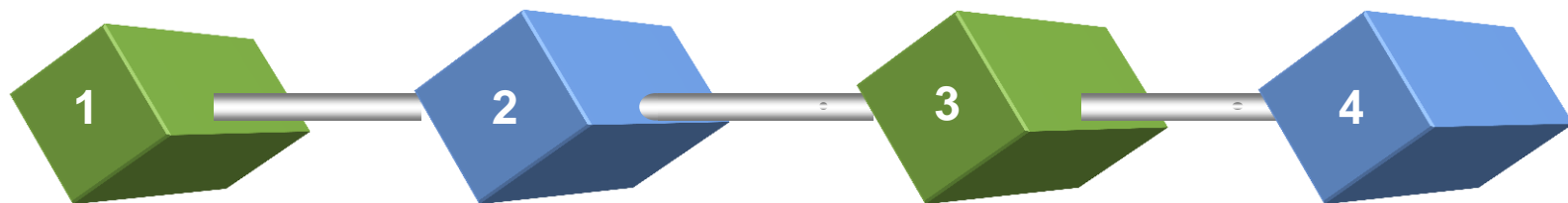
Wyniki i wnioski z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty 2015/2016

Gimnazja

Poznań, sierpień 2016 r.

Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa

1
Wzmocnienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

2
Podniesienie jakości kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych poprzez angażowanie partnerów społecznych w dostosowywanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

3
Rozwijanie kompetencji czytelniczych, upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży

4
Edukacja matematyczna i przyrodnicza w kształceniu ogólnym

Wymagania wybrane przez MEN

- „Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej” (3).
- „Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji” (6).
- „Szkoła organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego (...) oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych” (11).

Wymagania wybrane przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty

- **Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się” (2).**
- **„Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych” (7).**

Ewaluacja zewnętrzna (2015-2016)

łącznie
przeprowadzono **528** ewaluacje

w tym:

60 ewaluacje całościowe

468 ewaluacji problemowych

W gimnazjach
przeprowadzono **106** ewaluacji

w tym:

19 ewaluacji całościowych

87 ewaluacji problemowych

Podsumowanie nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2015/2016

**Na 528 przeprowadzonych ewaluacji,
dyrektorzy 7 szkół wnieśli
umotywowane zastrzeżenia**

**Wielkopolski Kurator Oświaty
w 4 przypadkach stwierdził zasadność
części zgłoszonych zastrzeżeń**

Podsumowanie nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2015/2016

	Wymagania wobec szkół gimnazjalnych												Razem
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
spełnione	17	36	78	16	15	77	43	15	17	17	77	17	425
niespełnione	0	7	1	1	2	1	0	2	0	0	2	0	16

Wyniki ewaluacji - mocne strony pracy gimnazjów

- **Analiza osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego, wyników egzaminów zewnętrznych, diagnozy potrzeb i możliwości uczniów, stają się podstawą planowania pracy dydaktyczno-wychowawczej.**
- **Organizacja różnorodnych zajęć pozalekcyjnych sprzyja wyrównywaniu szans edukacyjnych, rozbudzaniu i realizowaniu zainteresowań oraz aktywności uczniów.**
- **Zapewnianie, przez dyrektorów odpowiednich warunków** (organizacja przestrzeni i wyposażenia sal, odpowiednich pomocy dydaktycznych, miejsca do pracy własnej) sprzyja realizacji zadań związanych z uczeniem się, nauczaniem i wychowaniem.

Wyniki ewaluacji - mocne strony pracy gimnazjów

- **Współpraca gimnazjów z wieloma instytucjami zewnętrznymi,** sprzyja efektywności procesów uczenia i realizacji celów edukacyjnych.
- **Zaangażowanie nauczycieli w pracę różnych zespołów** działających w szkołach, zespołów zadaniowych, pomaganie sobie w pracy i wspólnie rozwiązywanie problemów.
- **Przedstawianie uczniom celów i założeń zajęć lekcyjnych oraz kryteriów oceny** pracy sprawia, że są bardziej świadomi formułowanych wobec nich oczekiwań edukacyjnych, planują swoje uczenie się.

Wyniki ewaluacji - słabe strony pracy gimnazjów

- W części szkół, **na zajęciach edukacyjnych nie stosuje się zróżnicowanych, dopasowanych** do potrzeb i możliwości uczniów: **metod nauczania, środków** dydaktycznych, zadań oraz form **wsparcia i pomocy**.
- **Sposób organizacji pracy na lekcjach nie daje uczniom pełnej możliwości:** uczenia się od siebie nawzajem, rozwijania umiejętności pogłębionego rozumowania, wspólnego rozwiązywania problemów lub zadań, wzajemnego oceniania prac, wykorzystywania wiedzy i umiejętności w nietypowych sytuacjach, wyrażania i uzasadniania opinii, sądów.
- **Wnioski z przeprowadzanych analiz rzadko przekładają się** na zmiany w metodach i formach pracy z uczniami oraz wzrost efektów kształcenia.

Wyniki ewaluacji - słabe strony pracy gimnazjów

- Nauczyciele sporadycznie przeprowadzają **ewaluację własnej pracy**, np. **nie wykorzystują informacji zwrotnej** od uczniów i innych nauczycieli o stosowanych sposobach uczenia, co osłabia refleksję i wprowadzanie zmian w pracy z uczniami.
- **W części szkół nie stwarza się warunków umożliwiających uczniom inicjowanie działań na rzecz własnego rozwoju**, nie zgłaszają oni propozycji w tym zakresie. **Aktywność** samorządowa uczniów ukierunkowana jest głównie **na organizowanie imprez** szkolnych.
- **Rodzice i uczniowie nie są włączani** w proces podejmowania decyzji dotyczących ważnych aspektów pracy dydaktycznej i wychowawczej szkół.

Kontrola planowa

Kontrole planowe: ogółem – **586**:

- Zgodność zatrudnienia nauczycieli szkół i placówek z wymaganymi kwalifikacjami – **275** kontroli (**2261** nauczycieli), w tym **22** gimnazja (**219** nauczycieli).
- Zgodność z przepisami prawa przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych – **138** kontroli, w tym **78** gimnazjów, **15** gimnazjów otrzymało zalecenia.

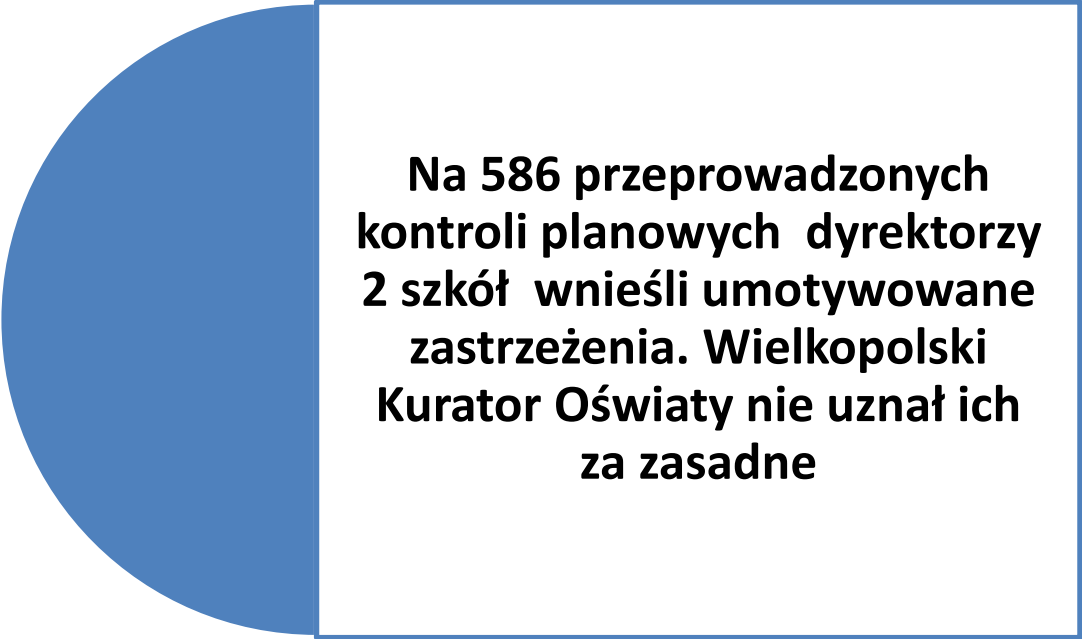
Wyniki kontroli planowych – stwierdzone nieprawidłowości

1. Brak odpowiedniego przygotowania nauczyciela do nauczania przedmiotu

- merytorycznego (**38 nauczycieli /275 kontroli**) do nauczania przedmiotu (zajęć)
- pedagogicznego (**23 nauczycieli/275 kontroli**),
- brak zgody organu sprawującego nadzór pedagogiczny na zatrudnienie nauczyciela bez wymaganych kwalifikacji (**68 nauczycieli/275 kontroli**).

2. Nieprawidłowości dot. organizacji i dokumentowania egzaminów klasyfikacyjnych w zakresie:

- uzgadnianie z uczniem i jego rodzicami terminu przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego – (**10 zaleceń/138 kontroli**) i określania terminu w statucie szkoły. Błędy w ustalaniu składu komisji egzaminu klasyfikacyjnego – (**7 zaleceń/138 kontroli**);
- opracowania zwięzłych informacji o ustnych odpowiedziach ucznia, dołączonych do protokołu egzaminu klasyfikacyjnego – (**6 zaleceń/138kontroli**);
- odnotowywanie w arkuszu ocen ucznia faktu przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego.

Na 586 przeprowadzonych kontroli planowych dyrektorzy 2 szkół wnieśli umotywowane zastrzeżenia. Wielkopolski Kurator Oświaty nie uznał ich za zasadne

Podsumowanie nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2015/2016

Kontrole doraźne

279 kontroli doraźnych, w **227** szkołach woj. wielkopolskiego, **48** kontroli w gimnazjach:

Liczba kontroli doraźnych przeprowadzonych	Liczba kontroli w:						
	przedszkolach	szkołach dla dzieci i młodzieży			szkołach dla dorosłych	placówkach	RAZEM
		szkołach podstaw.	gimnazjach	szkołach ponadgim.			
a) na wniosek, w związku z informacją pozyskaną od:							
• organu prowadzącego szkołę lub placówkę	1	1	2	0	0	1	5
• prokuratury	0	0	0	0	0	0	0
• Rzecznika Praw Obywatelskich	0	0	0	0	0	0	0
• rodziców	13	66	23	7	0	2	111
• uczniów	0	0	0	2	1	0	3
• nauczycieli	1	1	0	0	0	0	2
• Rzecznika Praw Dziecka	3	5	3	1	0	2	14
• innych podmiotów	2	11	1	4	4	1	23
b) na skutek stwierdzenia, polecenia Wielkopolskiego Kuratora Oświaty	26	45	19	14	9	8	121
RAZEM KONTROLI DORAŻNYCH	46	129	48	28	14	14	279

Podsumowanie nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2015/2016

Wyniki kontroli doraźnych

Obszary funkcjonowania szkół i placówek będące przedmiotem kontroli	Liczba zaleceń
• zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	7
• realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	26
• przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki	69
• przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	30
• przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	20
• zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.	71
• przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty	69
• inne	260

Wyniki kontroli doraźnych

1. Nieprzestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzenia egzaminów, np. w zakresie:

- określania terminów i form egzaminu i sporządzania protokołów;
- informowania ucznia i jego rodziców o **wymaganiach** edukacyjnych i **sposobach sprawdzania** osiągnięć edukacyjnych, **warunkach** i trybie **otrzymania wyższej** niż przewidywana rocznej ocenie klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych i zachowania i **przewidywanych rocznych ocenach** klasyfikacyjnych w terminie i formie określonych w statucie szkoły;
- **dostępu do informacji** o osiągnięciach ucznia dotyczących przede wszystkim prac pisemnych.

Wyniki kontroli doraźnych

2. W części szkół nie przestrzega się przepisów prawa dotyczących zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w szkołach i placówkach w zakresie:

- **określenia zadań dla nauczycieli** dot. zapewniania bezpieczeństwa uczniom na zajęciach i egzekwowania prawidłowej realizacji tych zadań;
- **równomiernego obciążenia** uczniów zajęciami w ciągu dnia i tygodnia;
- **przeprowadzania przeglądów** bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły;
- **przestrzegania prawa w zakresie postępowania powypadkowego:**
np. (uruchomianie procedury powypadkowej, zapewnianie poszkodowanemu należytej opieki, w tym opieki medycznej, powiadamianie rodziców o wypadku dziecka, sporządzania protokołów powypadkowych).

Wyniki i kontroli doraźnych

3. Nieprawidłowości związane z udzielaniem uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach dotyczyły:

- **realizowania zaleceń zawartych w opiniach/orzeczeniach oraz** udzielania adekwatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- **dokumentowania pomocy** (indywidualne teczki ucznia);
- **informowania rodziców o ustalonych formach** pomocy psychologiczno-pedagogicznej, okresie oraz wymiarze godzin udzielania tej pomocy;
- **współpracy z rodzicami** w zakresie pomocy;
- **przeprowadzania diagnoz sytuacji wychowawczej w klasach** w celu rozwiązania problemów/konfliktów i wspierania rozwoju ucznia;
- **braku nadzoru** nad pracą pedagoga/psychologa;
- **opracowania IPET-ów** dla uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Wyniki kontroli doraźnych

4. W części szkół **nieprawidłowo zorganizowano** zajęcia wychowania do życia w rodzinie, w tym ich zaplanowanie w oddziałach przysposabiających do pracy, przedstawienie rodzicom informacji o celach, treściach, programie oraz środkach dydaktycznych.
5. W części szkół odnotowano **błędy w dokumentacji** przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej (np. dziennik lekcyjny, dziennik zajęć, księga uczniów, arkusz ocen).
6. W **statutach** niektórych szkół **brak uregulowań** dot. organizacji i form współdziałania szkoły z rodzicami oraz uregulowań dot. składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia.
7. Odnotowano **przypadki nieprzestrzegania ramowych planów nauczania**, w tym w zakresie realizacji zajęć rewalidacyjnych.

Podsumowanie nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2015/2016

Na 279 przeprowadzonych kontroli doraźnych dyrektorzy 2 szkół wnieśli umotywowane zastrzeżenia.

W obu przypadkach Wielkopolski Kurator Oświaty uznał zasadność części zastrzeżeń.

Wnioski z nadzoru pedagogicznego

1. **Upowszechnić** wśród nauczycieli **znajomość prawa**, w tym wewnątrzszkolnego oraz stosowanie przepisów w praktyce szkolnej, szczególnie w odniesieniu do oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.
2. **Zwiększyć rolę społecznych organów szkoły** (przede wszystkim rodziców) w celu skutecznej komunikacji, rozwiązywania konfliktów, realizowania wspólnych zadań wychowawczych.
3. Należy **upowszechniać** wśród pracowników pedagogicznych szkół oraz poradni psychologiczno-pedagogicznych **świadomość konsekwencji** dla dziecka i jego drogi edukacyjnej, wydawanych opinii i orzeczeń.

Wnioski z nadzoru pedagogicznego

- 5. Poprawić jakość realizacji** zadań szkoły w zakresie udzielanej dzieciom i młodzieży **pomocy psychologiczno-pedagogicznej**, poprzez właściwą jej organizację oraz monitorowanie skuteczności prowadzonych działań.
- 6. Zapewnić** nauczycielom wszystkich zajęć edukacyjnych **stałą pomoc merytoryczną i metodyczną**, zarówno poprzez wspomaganie wewnątrzszkolne, jak i placówek wspierających szkoły.
- 7. Wdrażać rozwiązania** edukacyjne **sprzyjające kształceniu umiejętności strategicznego myślenia**, podejmowania decyzji, rozwiązywania problemów, nietypowych zadań o złożonej strukturze.

Wnioski z nadzoru pedagogicznego

8. **Inspirować nauczycieli do wykorzystywania wyników badań pedagogicznych**, zwłaszcza zewnętrznych, w celu doskonalenia własnych kompetencji, procesu edukacyjnego a przede wszystkim dostosowywania kształcenia do potrzeb rozwojowych i psychofizycznych uczniów.
9. **Zwiększyć efektywność nadzoru pedagogicznego** sprawowanego przez dyrektora poprzez planowanie działań adekwatnych do potrzeb szkoły oraz konsekwentną ich realizację i ewentualne wprowadzanie zmian.

*Kuratorium
Oświaty
w Poznaniu*

Dziękuję za uwagę